

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Élyegtelen levelet nem foga-
dunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Gyadévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Tüztoltó intézményünk.

Sűrűn és behatóan foglalkoznak a fővárosi lapok a f. hó 16—20 ig Budapesten, a magyar fővárosban megtartott III. ik nemzetközi tűzvédelmi kongresszussal.

Egyes lapok igen szépen és komolyan emlékeznek meg a kongresszus és az ezzel kapcsolatos ünnepek jelentőségéről, mások azonban inkább a mi tüztoltó-intézményünket csipkedik s első sorban a hétköznapi ember példáját követve, az egyenruhába kötnék belé, azzal bajlódnak, hogy milyen tarka-barka tüztoltó sereget láttak ottan együtt, s jobban tették volna, ha ezen idő alatt odahaza maradnak és a szegény ember vagyona ügyelnek fel ebben a nagy szárazságban.

Az igaz, hogy ha a gyöngyösi tüztoltók, kik csak a most 2 év előtt Egerben lefolyt országos kongresszuson és versenyeken az első díjak egyikét vitték haza, tudták volna előre, hogy városukban tűz lesz, bizonyára nem gondoltak volna a budapesti kongresszussal, sőt még a szomszédos községek tüztoltói sem; de hát előre senki sem tudhatja a végzet rendelését s eltekintve ettől, a mire csak az emberi hatalom képes, azt Gyöngyösön mind elkövezték, s hogy a város jó része a katasztrófának esett áldozatul, annak első sorban a pótolhatatlan nagy vízhiány, másodszorban pedig a szelvihar volt az okozója.

De ebből is csak tanulságot meríthetnek azok, kik nálunk ez intézményt nevetséges szinten akarják feltüntetni, hogy igen is nagy szükség van a tüztoltóra, s nemcsak akkor, mikor tűz van, hanem már előzőleg szükségünk van arra a begyakorolt tüztoltó csoportra, hogy mikor a vész, a csapás meglátogat bennünket, készen legyünk és a bőséggel sikeresen vehessük fel a harcokat.

Ha nem lett volna Gyöngyösnek kitűnően begyakorolt tüztoltósága, talán az egész város a

lángok martaléka lesz s ma azok, kik a tüztoltóból gúnyt űznek, a füstölgő romok felett kacaghatják ki ferde öntételeket.

Mint Budapesten egy amerikai szakember felolvasásából hallottuk, ha a folyó évben a baltimorei tűzvédelmi ninesen elegendő tüztoltó és nem érkeznek meg a szomszédos városok tüztoltói, nemcsak a város ég le és valik füstté sok száz millió, de még emberéletben is nagy pusztulás következhetett volna be.

De hát azoktól, kik a földi gondokkal és bajokkal komolyan nem foglalkoznak, csak egyik napról a másikra élnek le életüket minden komolyabb csel és törekvés nélkül, más véleményt és ítéletet nem is várhatunk. — Ezek az egyének, mikor gúnyolják a tüztoltót, akkor lelkesülve futnak az utcán a „esinnadratta“ mellett ugyan-csak tarka-barka ruhában büszkén lepkező katonai regiment után; pedig csak egy-kettő van azok között, ki háboruban volt és a legnagyobb része úgy vonul tartalékba vagy a jól megeredmelt nyugdíjba, hogy háborút csak a mozgó fényképekben vagy pedig a vasári panorámában látott.

És ha érdemrend van a katonánál, még a gyermek is megbamulja, sőt a hölgyvilágnak is jobban tetszik, mint más balandó. De ha a tüztoltó a gyakorlatra kivonul, kinevetik, ha érdemrendet tűz fel, a mi különben egyenruházati előírás, azt kérdik, hol vette? s több eféle gúny tárgyává igyekszünk tenni azt a tüztoltót, a ki a tüzesetnél minden pillanatban az életével játszik.

De ha tűz üt ki és ninesen tüztoltónk, akkor szidják első sorban a községi intézményt, hogy nem gondoskodik tüztoltóról, azután pedig az al-mából felriasztott tüztoltót, a ki legtöbb esetben díjtalanul áldozza életét, s nem egy esetben hagyja ott övének is beteg ágyát, s ha mégis leeggett egy-két ház, akkor átok és szidalom ismét a jutalma a ruháját is tönkre égetett tüztoltónak.

„ma“ örömeiben dobzódnak, vagy közönyösséggel tengődnek, hanem fenkölt idealizmussal a közért áldoznak, a jelen szükségleteért munkálnak, a jövő sikereért fáradoznak.

Ha olyanok, akik megértve a kor szellemét, — a nemzet erősségét nem a születési, hanem egy „új“ nemesi középosztály kialakulásában látják, ahová joga van sorakozni minden művelt embernek, aki a tudomány, művészet-, ipar-, kereskedelem terén méltóan működik a magyar haza felvirágzására.

Akik nem izolálják magukat — korlátolt elfogultsággal azoktól, kik nem ármálisták, vagy regálisták, — hanem polgári egyszerűséggel polgártársnak tekintenek, s testvérül ölelnek minden arra érdemest.

S akik, hogy a nemzeti műveltségnek mentül nagyobb s értékesebb fenntartó eleme legyen, oda tekintenek a nemzet zöméhez, a néphez s annak a tanítása, kiművelése által kívánnak új tagokat, friss, romlatlan öseröket vonni be a korhadttá váló társadalom felújítására és irányítására.

Akik nem féltékenykednek sem felekezeti, sem társadalmi téren, mert mindennekfelett magyarok és hazafiak. Akik érzik a századokon át rajtuk nyugvó kötelességüket s megfelelnek annak, mint emberek és hazafiak.

Ha ilyeneket látunk egy nagy nevű család utolsó sarja képen közöttünk: — lelkünk felsír — s tiltakozni szeretne a végzet ellen s millió kar nyulnék a leszálló angyal feltartására, hogy mentül tovább a mienk maradhasson . . .

A mienk maradhasson! — még ha kedvesei vonnák is fel, maguk után . . . ha vesztett reménye, nagy fájdalom, sok keserűség miatt nehéz volna is itt, közöttünk! . . . mert mi oly önzők vagyunk, s oly nagy a szükségünk a kiválókra, a nemesekre!

A következő — *Druisner* György kir. tanfelügyelőhöz intézett — levél áll előttünk:

„Tekintetes királyi Tanfelügyelő ur!

Egyetlen fiam elvesztése következtében üressé váltott lelkem folyton az ő áldott emlékében él; helyesebben mondva: vergődik kinjaiban.

Ez indít engem arra, hogy az ő, nekem szent em-

Ellenben a katonánál, ha elveszítette a csatát, az reá a vélemény: „hősies elszánt küzdelem után dicsősegesen visszavonult, vagy meghátrált a nagy erő elől.“

Igy van ez még nálunk magyaroknál, mint sok más és ez a jutalma a szegény önfeláldozó tüztoltónak.

Ma-holnap ottan leszünk, hogy az intelligensebb elemből már alig vállalkozik e feladatra valaki, — mert az intelligens embernek sokkal nehezebb elszivelni a sok gúnyoros megjegyzést; még az a kevésbé intelligensebb jó lelkű iparos ember csak felhúzza az egyenruhát, de az a tisztviselő vagy más állású és rangú ember bizony nem szivesen teszi ki magát annak, hogy a fak árnyékában hűsülő urak és az utca-gyerekek egyaránt rajta mulassanak.

Nem így van azonban külföldön, más országokban.

Budapesten, az ország fővárosában láttuk most, mint legtrikább, talán mondhatjuk az életben először és utoljára vendégeinket, a világ művelt államainak tüztoltói képviselőit.

Tekintelyes, többnyire javakorbéli és előkelő állású férfiak voltak ezek. — Már megjelenésükön, viselkedésükön és egyenruházati öltözetükön meglátszott, hogy bizony ők odahaza igen szép állást töltenek be és nem képezik gúnytárgyát a társadalomnak, mint nálunk. — Öltözetük csaknem egyenlő volt azon hadsereg öltözetével, a mely államot képviselték, csak kis változás volt az, mely megkülönböztette őket a katonától, hogy ők mint tüztoltók szolgálják az állam édekeit. — Többnyire a hadseregben megállapított megfelelő rangot viselték, a mely abból is látszott, hogy míg a mi honi tüztoltóink köszöntés nélkül jártak el egymás mellett, akkor ezek a derék külföldi tüztoltó-parancsnokok és tüztoltók katonásan tiszteltek az egyenruhának. S nem úgy mint nálunk, ha véletlenül egy katonát egy finansznak, vagy egy tüztoltónak elnézésből tisztelig s idejekorán

lékét nemcsak megtört szívem fájdalom cultusában; de más téren is maradandólag megörökítem.

A törzs, a melynek ezen az ágon utolsó fiasarja volt az én elköltözött boldogságom, egy ezredéig tehetőséghez mérve híven teljesítette hazafiai kötelességét.

Fájdalom! Tőle megtagadta a végzet, hogy ősei tradícióján Ő is tovább működhesse s építhessen.

Őrök igazság marad az, hogy „elvéssz azon nép, amely tudomány nélkül való.“ A nép azon része, amelyet kiserbernek hívnak, képezi a nemzetnek a zömét s az állam s az egyesek legszentebb feladata az, hogy ennek sorsához s állásához mért neveléséről gondoskodjunk. Annnyira fontos ez, hogy nagy Frigyesnek azon mondsát: „der Schulmeister ist der erste Beamte des Staates“ sanctionálta a történelem tanúsága — ezen az alapon válván a Hohenzollernek a világ első nagyhatalmává.

Örömmel látom Őt ezen a téren mint alapvető közremunkálót. Tudomásom van arról, hogy Őn dicséretre méltó eréllyel kimondotta a nagy szót, hogy a népnevelés terén uralkodott ázsiai állapotoknak záros határidő alatt meg kell szünniök.

Ösmerem ezredéves szülőföldem szomorú viszonyait. A valaha hatalmas család, amely nevét viseli a kihalás révéhez jutott. A nép jóakarata; de szegény. S bennem azon meggyőződés él, hogy siker csak úgy koronázhatja az Őn kezdeményezését, ha a hanvai, ez idő szerint ev. ref. népiskola államosíttatni fog.

Istentől vette minden a létét s ugyanazért szent meggyőződése az, hogy minden honpolgárnak az élet nehéz útjain egyedüli eligazító támasza a felekezetiességtől ment benső vallásosság.

De egyben szerintem minden honpolgár inomine első sorban honpolgárnak születik. Az aztán, hogy melyik confessio kebelében? pusztán véletlen.

A kettős lét kötelességei egyenlő magasztosak; rangfokozatban és fontosságukban azonban a honpolgáriak állanak az első sorban.

Nem ellentétes e kettő; s békésen megélhetnek egymás mellett.

En minden felekezetiességnak esküdt ellensége vagyok; de egyben megkövetelem, hogy e föl megítélve mindenki híven cultiválja a vallását

TÁRCZA.

Millió csillagja . . .

Millió csillagja fényes égvilágnak
Ha az enyém lenne:
Lábaihoz raknám annak a kis lánynak
Gyönyörködjék benne.

Mezei virágok illat-tengerével
Körülvenném ötet,
Hogy hadd feledje el bóduló elmével,
Ezt az egész földet.

S kicsiny kezecskéjét, kezem közé véve
— Tudom bár, hogy tiltott, —
Ugy sugnák fülebe, rózsás kis fülebe,
Egy nagy, édes titkot.

Bolygó.

Megfordított czimer.

Ezer esztendő életünknek, alkotmányunknak volt a fenntartója a mi „nemességünk“ Jogokkal ellátva, amely urrá tette a földön és — a földnépén. Vérével, tehetőségével védte a haza minden rögét, minden kiváltságát, szabadságát. Kis király volt a maga birtokán, sorsa kimérője. — de jóakaró atyja is jobbágyának. Az ő mi-voltukban domborodott ki nemzeti életünk karaktere. S most is, mikor már 56 esztendő választ el amaz időtől, amikor lemondottak minden kiváltságról: tisztelettel tekintünk amaz osztályra, mely egykor a nemzetet fenntartó erőt képviselte.

S amikor egy-egy 1000 éves, gazdag történelmi multu család utolsó képviselője után becsapódik a kriptá ajtaja, amikor nemesi czimerét megfordítják, fájó dob-benet hatja át lelkünket, szorongva érezzük veszteségünket, — a magunk. — a nemzet veszteségét.

Kivált ha olyanokról van szó, kik nemességüket nemcsak czimerükben viselik, hanem lelkükben, szívükben hordozzák. Ha nem önző családokat űznek, nem a

mégis észreveszi, visszakiált, hogy „visszakozz.” Tudatában vannak ezek a külföldi tüzoltók hivatásuk jelentőségének.

Gondal, csinynyal öltözködnek és feszesen, katonásan viselkednek, — s egy csöppet sem szégyenlik az egyenruhát és azt, hogy ők tüzoltók. — Éppen úgy, mint a katonának tudni kell a gyakorlati, szolgálati szabályzatot és tereptant, éppen úgy tudja a külföldi tüzoltó az ő szakmájába vágó dolgokat, sőt még többet, a géptant és más e szakba vágó tudományokat.

Valóságos élvezet volt hallani egyaránt elméletileg és gyakorlatilag is hasznos felolvasásait, értekezéseiket és előadásait. S nálunk? Bizony csak kevés helyen dicsekedhetünk ezzel. És miért nincs ez így minálunk? Sajnálattal kell kijelentünk azért, mert még nem jutottunk oda, a hol a külföld már előttünk jár.

Az igaz, hogy még nekünk nincsenek oly nagy városaink és különösen gyárvaróságaink, a hol ha tűz keletkezik, nagyobb erővel és mechanikai tudományal kellene küzdenünk a mindent pusztító elem ellen, s talán ez a körülmény szolgál még mentségünkre. — De ezzel szemben örömmel nem tagadhatjuk meg, hogy bizony nekünk is van már menteni való vagyonunk és annak növekedésével arányosan kellene emelkedni tüzoltói intézményünknek.

Tévednek, kik azt hiszik, hogy a tüzoltó csak a tüzoltásnál használható és csupán erre a célra van; — fel lehet és fel is kell a tüzoltót mindenütt használni ott, a hol több embernek gyors és együttes segélyére, munkájára van szükség.

Alkalmas a tüzoltó és kötelessége is árvíz veszedelmeknél is szolgálni, mert csak egy fegyvelmezett csapatból, a milyennek kellene lenni a mi tüzoltóinknak is, várhatunk eredményt.

A tüzoltót éppen úgy mint a katonát fel kell eskettetni, s annak éppen úgy kell vakon engedelmeskednie, mint a katonának. A katona védi az állam integritását, a tüzoltó éppen úgy életével védi az állam-, a honpolgárok vagyonát.

Jó a tüzoltó katonának is, és nemzetiségi tekintetből is igen fontos missiót teljesít, mert egy nyelv kapcsolja össze a különféle anyanyelvű bajtársakat. Hogy ez így van, az életből beszélünk. Tessék nemzetiségi vidékeken megnézni a tüzoltó-egyesületeket, azok szervezetét és a fegyelmet, mely alatt szolgálnak, az első helyen vannak a mi tüzoltóink előtt.

Az államkormány már mind tisztában van ezekkel. Van tüzrendszertünk, annak szabályrendelete a tüzoltó hatósági közegnek mondja, de nincsen végrehajtva. Ha a mi hanyagságunkon mulik ezen intézménynek nem a kívánt mértékben való fejlődése, az államkormányának kellene szigorubbnak lenni. — Hol nem vállalkozik erre senki: mondja ki az állam a kötelező tüzoltóságot. Ha pedig az állam még ennek nem látja szükségét, vagy korainak veli, mondjuk ki magunk, önkormányzati hatáskörünkben alkossunk községi, városi szabályrendeletet és akkor megoldottuk a kérdést.

Sokat tudnánk és lehetne e kérdésről írni,

A polgári nevelés feltétlenül az államé; a vallás-erkölcsi az egyházi. Autochton jog mind a kettő.

A kettőnek egy közös célban való találkozását egymás mellett s egymás jogaiba nem avatkozva a legbékésebb egyetértésben ápolhatja az állam és az egyház.

Ezen elvek alapján én a hanvai, jelenleg ev. ref. népiskola államosításában keresem a megnyugtató biztosítékot. Érdekel a dolog, mert hiszen ezen község az én halálommal megfordítható czimerrel bíró családomból született.

Ugyanezért életem főörömét magával vitt egyetlen fiam: ifjabb hanvai és gömörszékárosi Hanvay Zoltán nevére, kedves leányaim beleegyezésével is az ő megtakarított filléreiből 3000, szóval háromezer korona alapítványt teszek a hanvai népiskola jövő fejlesztésére. Fogadja Ön őszinte nagyrabecsülésem nyilvánítását, maradvá

Lucsivnaffrdó, 1904 augusztus 6 án

kész szolgálja
Hanvay Zoltán.

Ime a levél szövege. S ugyanezért értesülünk hogy Hanvay Zoltán a Göm. vm. közműv. egyesületnél 1000 kor. alapítványt tett. Ime, a fájdalom kínja mások bajainak enyhítésének olvad fel. S faluja népének, ha nem ura többé: atyja kíván lenni mind végigien.

Nem dicsértünk, csak rá mutatunk dicsekre s mutatnánk még sok másra, amit életén át tett, — művelt.

A megfordított czimereknek sorsa, hogy a rozsdá rágja össze; a családi sirbaltokat is porrá őrli apránként az idő. A Hanvay Zoltánok czimere azonban nem rozsdásodik. Bearanyozza: nemes lelkük gondolkozása, nemes szívük eszelekedete. Kriptájuk összeomolhat, de a tisztelő utódok lelkében nemes jótékonyaságuk, emléküik, kegyelete örökre él.

Tisztelettel adózunk mi is. Igazi nemes és igazi demokrata. Nagy hazafi és nagy állambölcsész. Megérti az időt s megismeri az idő emberét. Hozzá fordul s vele együtt kíván: hatni, alkotni. Jóhoz fordult. Legyen áldás munkáikon!

— a — a.

de hát félünk, hogy a nagy közönség hirtelen rosszul lenne ettől a különben is nem szeretett témától. — Nagyon is idő és alkalomszerűnek véltük azonban a kérdést most felvetni, midőn a tekintetünk a közelben, az ország szívében lefolyt nemzetközi tüzvédelmi kongresszus felé irányult. Sokat várunk és remélünk ettől a kongresszustól s addig is, míg az államkormány e nagyon is fontos ügyet igazán sikeresen és szerencsésen oldaná meg, ajánljuk polgártársaink jó indulatába.

Ébresszük fel régi tüzoltóinkat, alkossunk vagyis szervezzünk vármegyénkben a dunántúli vármegyék példájára ott, a hol csak lehetséges, tüzoltó-egyesületeket, alakítsuk meg a vármegyei szövetséget, létesítsük tüzfelügyelői állást, becsüljük meg tüzoltóinkat, sőt akaszszunk mellőkre szolgálati érmet és akkor e jelmondatban: „Istennek dicsőség, egymásnak segítség” győzni fogunk.

Rendkívüli vármegyei közgyűlés.

Gömör-Kishont vármegye közönsége pelszüzi Hámos László főispán elnöke alatt f. hó 27-én rendkívüli közgyűlést tartott.

Fontosabb tárgyai közül ki kell emelni az 1904. évi költségvetésnek ministerileg történt elfogadását. A nagyméltóságú belügyministerium a 4-ik arvaszéki ülnöki állást engedélyezi, s ezen engedély alapján az őszi közgyűlésen betöltetik, a költségvetés több tetele ellen azonban észrevetelt emel es azt nagy mértékben leszálítja. Különösen az irodai szükségletek czim és rovatnál beallított költségeloirányzatot annyira redukálja, hogy a legnagyobb takarékoság mellett is mar ez ideig több lett kiadva, mint az egész évi szükségletre ministerileg megallapítottat.

A mennyiben pedig a rendelet az utalványozásokért az alispant teszi felelőssé, alispánunk bejelenti, hogy az utalványozásokat a közgyűlés rendelkezéseig beszüntette s kéri a sürgős intézkedést, mert az adminisztráció fog csorbát szenvedni. A közgyűlés az alispán bejelentését helyeslőleg véve tudomásul, a ministeri rendeletre felvilágosító es kimerítő indokolt jelentés felterjesztését mondja ki.

Ez után a jelentkező inséges állapotokat az alispán élénk szavakkal esetenve, a közgyűlés a további intézkedések megtételére állandó segélybizottságokat alakít.

A központba: Bornemisza László alispán elnök, Lukács Géza főjegyző h. elnök, Kubinyi Geza gazdasági egyesületi elnök, Fáy László, Molnár Jozsef, Samarjay Janos, Farkas Zoltán, Hámos Aladar, dr. Kovács László polgármester, Ragályi Geza számvevőégi kiküldött, Szabó Elemér tanácsos, Fekete Pal földmives iskolai igazgató, Sulyovszky Istvan, Mihalik Dezső, Bornemisza Elemér, Szontagh Zoltán, Hevessy Bertalan, Schröder Gyula, Lakner László gazd. egyesületi titkár és Komáromy István aljegyző tb. főszolgabíró a bizottság jegyzőjéből, mint bizottsági tagokból.

A járásokban. A roznói járásban: Nagy Elemér elnöke alatt Sulyovszky István, Speczian Gusztáv, Dénes Géza, Majer Geza, Zúz Pal, Szontagh Andor, Beeser Endre, Hevessy Jozsef, Uxa Pal.

A nagyroczói járásban: Kuna Aurél főszolgabíró elnöke alatt id. Mihalik Dezső, Zactar Sámuel, Kolbenhayer Gyula, Hlisnyay Heinzelmann Alfréd, Bradoffka Károly, Müller Sandor, Podhradzky Endre, Hensch Emil, Ozékus László.

Garamvölgyi járásban: Tomory Géza főszolgabíró elnöke alatt Hering Samu, Schröder Gyula, Zapoteczky Endre, Szifit Gyula, Podhraczký Pal, Golda János, Okolicsanyi Lajos.

Rimaszécsi járásban: Osváth Daniel főszolgabíró elnöke alatt dr. Göbel Márton, Marikovszky Géza, Madarassy Gyula, Bornemisza Elemér, Csabay Pal, Török Bálint, Czibur Pal, Szabó László.

Tornaljai járásban: Szentmiklóssy Béla főszolgabíró elnöke alatt Beelik Iván, Valtér Gyula, Grunner Lipót, Szelezky Zoltán, Ragályi Gyula, Hevessy Bertalan.

Rimaszombati járásban: Mariássy Gyula főszolgabíró elnöke alatt Fáy Gyula, Basilides Janos, Knöplfer Károly, Bobok Tivadár, Alexy Gyula, Kemény Lajos, Aronffy Ernő, br. Luzsénszky Henrik.

A segélybizottságok megbizatnak, hogy akként gondoskodjanak, hogy az esetleg inséges nép első sorban inséges munkával foglalkoztassák, azután pedig gabonafélék, burgonyaneműek és takarmánytelekkel segélyeztessék. Első sorban azonban pénzért, s csak azok, kik erre nem képesek, segélyeztessenek a lehetőséghez képest más uton is.

Vármegyénk főispánját is a közgyűlés felkéri, hogy a magas kormányánál járjon közbe, miszerint a kormánytól részletekben kamatmentes előlegek folyósíttassanak a központi bizottság elnökének előterjesztésére és az inséges eleségek és takarmánytelék ingyen szállíttassanak. Főispánunk kijelenti, hogy részéről szíves készséggel fog a magas kormányánál eljárni.

Tárgyaltatt továbbá a községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők illetményeinek szabályozásáról 77500 1904. év XV. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott 77500 sz. a B. M. körrendelet. Ezen körrendelet értelmében járásonként a jb. főszolgabírák elnöke alatt 2—2 rendes és 1—1 póttag lésson a törvényhatóság által választandó és 2—2 tag a főispán által kinevezendő — A becsülő bizottságok megalakíttattak.

Tárgyaltatt az uti biztosok fizetésemelésének kérvénye, a mely irányban a magas kormányhoz indokolt és pártoló feliratot intéz a közgyűlés.

Végül a községi- és körjegyzők magán munkálataira vonatkozó díjszabályzatot az előzőleg megalkotott szabályrendeletben megallapított díjtételeiben fogadja el a közgyűlés.

Ezeken a közgyűlés egy pár fontosabb tárgy után délután 1 órakor véget ért.

Ertesítés. Tisztelettel értesitem a szülőket, hogy a rimaszombati egyesült prot. főgimnáziumban a javító-, pótló- és magánvizsgálatokat augusztus 30-án és 31-én tartjuk meg. Az iskolai évre beiratkozni szeptember 1—5 napjain lehet. Az érettségi javító- és pótló vizsgálatok írásbeli része szept. 2-án kezdődik és tart 5 egymás után következő napon át. A szóbeliek pedig szept. 9-én és 10-én lesznek. Egyébiránt bárkinek is szívesen nyujtok akár szóbeli, akár írásbeli felvilágosítást bármily iskolai kérdésben.

Loysch Ödön, igazgató.

Ertesítés.

A rimaszombati m. kir. állami polgári leányiskolában az 1904—905-ik iskolai évre a beiratkozások szeptember hó 1—3-ik napjain, délelőtt 8—11 óraig és d. u. 2—4-ig tartatnak a *polgári leányiskola* helyiségében.

A felvételi és javító vizsgálatok szeptember 5-én, a magánvizsgálatok pedig szeptember 6-án tartatnak meg. Egyéb minden a beiratkozásokhoz szükséges tudni való az 1903—904-ik iskolai évi értesítőben bennfoglaltatik.

Felkérem a t. szülőket, hogy a beiratkozásra kitűzött napokon a tandíjjal s egyéb illetményekkel, esetleg a tandielengedés iránt való felszerelt folyamodvánnyal ellátva, gyermekeikkel személyesen megjelenni és gyermekeik *iskolai, születési* és *ünnelöltési* bizonyítványait magukkal hozni sziveskedjenek.

Rimaszombat, 1904. augusztus hó.

Kathona Géza,

áll. polg. leányiskolai igazgató.

Ertesítés. A rimaszombati állami elemi fiú- és leány mindennapi, valamint a leány ismétlő iskola növendékeinek 1904—5. iskolai évi beiratása az állami elemi fiúiskola helyiségében folyó évi szept. hó 1-én veszi kezdetét s tart szeptember 9-ig és pedig hétköznapokon délelőtt 8—11 óraig, délután 2—4 óraig. A növendékek pontos és gyors beiskoláztatása és a tanításnak rendes időben megkezdhetése céljából felkérjük az érdekelt szülőket és szülehelyetteseket, hogy a beiratásokra fent kitűzött időt pontosan betartani sziveskedjenek. *Az igazgatóság.*

Iskolaév megnyitás. A dobsinai közs. polg. leányiskolában s a főteleje kapcsolt új női kézimunka tanfolyamban (ruhavarró szakiskolában) a tanulók szeptember 1—4. napjain a polg. leányiskola épületében naponta d. e. 9—12-ig, délután 2—5-ig iratnak be. — Szeptember 5-én lesz az iskolaév megnyitása. — Szeptember 1—4. napjain délután vannak a felvételi, 4-én délután a javító vizsgálatok. — Tандijmentességi kérvények beiratáskor az igazgatónál nyujtandók be. — Dobsinán, 1904. aug. 20. *Halasi Jenő, igazgató.*

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujították avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Egyházmegyei gyűlés. A gömöri ev. ref. egyházmegye őszi közgyűléset városunkban f. hó 31-kén tartja.

Ag hitv. ev. esperességi gyűlés. A kishonti ág. hitv. ev. egyházmegye ez évi közgyűlése folyó hó 29-ről 31-re lett áttéve. A közgyűlés délelőtt 9 órakor az ág. hitv. evang. templomban lesz megtartva.

Presbiter választás. A helybeli ev. ref. egyház folyó évi augusztus hó 21-én tartott közgyűlésen egyik megüresedett presbiteri székebe egyhangú lelkesedéssel Bornemisza László alispánt választotta meg.

Bolgár fejedelem Gömörben. A bolgár fejedelem: Coburg Ferdinand szerdan f. hó 17-én este nagy kísérettel Poprad felől Pusztamezőre érkezett. A fejedelemmel érkezett Boris herceg trónörökös és Cyrill herceg, a második fiú s a fejedelem két kis leánya: Eudoxia és Nadejda. Ott tartózkodásuk egy hónapig fog tartani, mely idő alatt siket-fajdkakásokra fog vadászni. Többször szándékozik kedvenc helyére, a murányi vároa rándulni. A fejedelem és kíséretét Fehér, dobsinai vendéglős látja el.

A miskolci iparművészeti kiállítás megnyitása tenyes ünnepeskedé között folyó hó 20-án nagy erdeklődés mellett ment végbe. A megnyitáson vármegyénkbeli is többen vettek részt, s ott volt városunk polgármestere Dr. Kovács László is, ki az érdekes és tanulságos kiállítást megtekintette s arról sok dicsérettel szól. A kiállítást az itt is ismert *Balogh Bertalan* rendezte.

Tüzoltóink a nemzetközi tüzoltó kongresszuson. A budapesti nemzetközi tüzoltó-kongresszuson vármegyénkbeli jelen voltak: *Ulreich János* dobsinai, *Friedl György* putnoki és *Komáromy István* rimaszombati tüzoltó-parancsnokok. Sajnálatos dolog, hogy oly kevesen képviselték vármegyénket ez igen fontos és tanulságos nemzetközi összejövetelen.

Személyi hír. Lányi Lajos m. kir. pénzügyőri felügyelő 3 napig városunkban időzött a helybeli m. kir. pénzügyőrség megvizsgálása céljából.

Esküvők. Rosenbaum Ignác breznóbányai kereskedő szeptember hó 4-ik napján délután 2 órakor tartja esküvőjét Havas Margittal, Gömöri Ede vendéglős kedves unokájával — *Altmann Samu* helybeli kereskedelmi üzletvezető folyó hó 21-én tartotta esküvőjét *Krausz Bettivel*, *Krausz I. festő* kedves leányával.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur a rudnai állami elemi népiskolába kinevezte *Jakus Imre* vanyolai (Veszprémmegye) ág. h. ev. tanítót.

Automobil. Törley pezsgő-gyáros f. hó 21-én két barátja kíséretében városunkba érkezett és a vármegyeüzem alispánunk vendégei voltak, a ki pompás villásreggelivel vendégelte meg barátait. — Igen sok nézője volt a 33 ezer frankot érő automobilnek, a melyen a kirándulók mesés rövid idő — 5 óra — alatt tették meg a hosszú utat Budapesttől idáig. — A villás reggeli után folytatták utjukat a Tátrába.

A roznyói püspökség — zár alatt. A király, a vallásügyi miniszter javaslatára, zárgondnokság alá helyezte a roznyói püspökségi javadalmat, zárgondnokává dr. Steffanits István közalapítványi kir. ügyigazgatót nevezte ki. — A roznyói püspökségben köztudomás szerint már régóta nagy anyagi bajok vannak — A Pesti Napló a következőket írja: A jelenlegi püspök dr. Ivánkovics János hat esztendővel ezelőtt került a roznyói püspöki székre. Addig a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban mint osztálytanácsos, a katolikus egyházi ügyek előadója volt. A roznyói püspökség aránylag a legszegényebb püspökségek közül való. Mikor Ivánkovics átvette, a saját állítása szerint évi 25,000 forintra rugott a jövedelme. Ebből ő maga, mint egyszerű ember, urasan meg tudott volna élni, azonban sok csapás érte s voltak régi kötelezettségei abból az időből még, amikor Szegeden hitoktatáskodott, s Rókusi plébános volt. Szegeden ugyanis Ivánkovics édesatyja, ki ott üvegkereskedést folytatott, tönkrement, úgy, hogy eső alá került. Ivánkovics, aki mély szeretettel esüngött szülein, magához vette őket, bár a hitoktatói állás s a rókusi plébánia igen gyengén jövedelmezett. Rókusról Ivánkovics fölkerült a fővárosba, a hol a vallás- és közoktatásügyi minisztérium katolikus ügyosztályát bízta rá, osztálytanácsosi rangban. Itt újabb teher szakadt a nyakába: sógora ugyanis megőrült, minek következtében neki kellett egy a betegről, mint a hozzátartozóiról gondoskodni. A fizetésből persze mindez nem igen futotta, úgy, hogy abban az időpontban, mikor püspök lett, sok régi teher nyomta a vállait. Ivánkovics azt hitte, hogy kiheverheti a nagy csapásokat. A legjobb reményekkel fogott hozzá ügyei rendezéséhez s bizott a sikerben annál is inkább, mert úgy tervezte, hogy ügyes gazdálkodással fokozhatja az elhanyagolt püspökség jövedelmeit. Mindenféle beruházásokat eszközölt, az üzleti számítások azonban balul ütöttek ki. A dolog vége az lett, hogy még nagyobb zavarokba jutott. Az utóbbi években már nem telt neki a püspöki javadalom karban tartására sem. — A hitelezők folytonos zaklatása és a már tarthatatlan helyzet arra kényszerítette a püspököt, hogy illetékes helyen jelentést tegyen abban a reményben, hogy a vallásalapból sikerülni fog zavaros anyagi helyzetének rendezése. A vallásalapból már ki is fizettek néhány százezer koronát, de ekkor kiderült, hogy a püspök adóssága megközelíti a másfélmillió koronát. E rengeteg összeg halatára illetékes helyről felszólították a püspököt, hogy azonnal adja be lemondását, úgy a királynak, mint a pápának és vonuljon kolostorba. Föl is ajánlottak a püspöknek négyezer korona évi kegydíjat, de a püspök keveselte ezt az összeget és nyolcezer korona évi kegydíjat kívánt. Illetékes helyen azonban nem voltak hajlandók ezt az összeget megadni. Ivánkovics püspök augusztus 9-én Budapestre érkezett. Szállóban vett lakást és innen beadta lemondását a királynak, azzal az ígérettel, hogy lemondását a pápának is el fogja küldeni. Néhány nap múlva azonban visszavonta benyújtott lemondását, a pápának pedig egyáltalán nem küldte el. Ez kényszerítette a minisztériumot arra, hogy zárgondnokság alá helyezze a roznyói püspökséget. — Ugy halljuk, hogy a zárgondnoki kezelésben a káptalani megbízott Podrazsky István dr. nagyprépost, dulcizigói cz. püspök, nagyváradi cz. prépost lett, ki 1846-ban született, a roznyói egyházmegyében mindig előkelő állásokat töltött be. 1900-tól ő volt a püspöki helynök. Általános szeretetnek örvend az egyházmegyében, szeretetreméltó modora miatt s tudományos és egyházszerkezeti működése révén is szép nevet szerzett magának.

Uj postatiszt. A helybeli postahivatalhoz Maurer Géza posta- és táviratiszt helyzetetett át.

Épül a város. Akármerre tekintsen az ember, romokat, törmeléket, felforgatott utcákat lát. Talán sohasem volt Rimaszombatban az építési kedv olyan erős, mint most. Főgymnásiumunknál már vége felé jár az építkezés, csupán belső munkák vannak még hátra s némi külső csinosítás. A szépen sikerült főhomlokzat impozánsan bontakozott ki az álvány-erdőből s harmonikus formáival megállítja az arra menőt. Csatornázva lesz az egész épület, az udvarral együtt, később park veszi körül a homlokzat formáit. Diszes, eredeti vasrács, színes téglá mellvéd falra, ez lesz a kerítése. A másik oldalon épül az új járda, renováltatik a rozant állapotban levő híd — szóval, mire a nebulók megkezdik a nyári szünet után munkáikat, csinosság és rend lesz ezen a városrészen is. — A gyermekmenhely is halad, szakzerű vezetés mellett egyike lesz a város legszebb épületeinek. Kár, hogy kissé el lesz dugva szemünk elöl s oda kell fáradságot, ha megakarjuk nézni. De meg fogja érni a fáradságot. — A leányiskolán szintén folyik a munka, szeptemberben a szülők aggodalom nélkül boesáthatják lánykáikat abba az épületbe, mely eddig fenyegető mummusként álmaikban is kísértett. Az új leányiskola terve még — sajnos — mindig a bizottságok asztalán kalandozik, de talán jövőre mégis felépülhet. — A magán építkezésnek se szeri, se száma; minden utcán dolgoznak, bontanak. A parókia emeletes épülete a szép Erzsébet teret díszíti, amelyről nemsokára eltűnik az utolsó földszintes házacská is. Kereskedők boltjaikat emelik, bővítik s szépítik s ezzel együtt szépül, emelkedik a város is. Szóval építenek, szinte lázasan, mintha az inség és drágaság csak Rimaszombatot kerülte volna el. Ami, hogy úgy legyen — adja az Isten!

Tanítónő alkalmazás. A dobsinai polg. leányiskola fölé emelt női kézimunka tanfolyam, ruhaszabó és varró tanszékére Békéssy Mária okl. munkamester, a debreczeni női ipariskola kiváló képzettségű segéd-tanítónője, néh. Békéssy Gyula tankerületi főigazgató leánya hivatott meg.

Ujtás a postai összeköttetésben. Eddig a 10 órákor induló vonat csak a bánrévra — dobsinai vonalra vitt levélpóstát, augusztus 11-től kezdve ezen mennek el úgy a miskolczi — mármaroszigeti, valamint Miskolczi — Kassán, sőt a Kassán túli levelezések is továbbíthatnak.

Jegyzők gyűlése. A vármegyei községi s körjegyzői egylete folyó évi augusztus hó 11-én tartotta rendes évi közgyűlését Rimaszombatban, mely egyszerűsmind tisztújító gyűlés is volt. — A gyűlést id. Földföldy Ottmár elnök nyitotta meg s a szép számmal egybegyűlt egyleti tagoknak beszámolt az elmúlt mozgalmas évben tett egyleti működéséről s azon örvendetes haladásról, mely a jegyzők anyagi helyzetét tükrözővé tette, — a megélhetést biztosította. — A vál-

tozatos s igen tartalmas tárgysorozatban volt Tisza István gróf belügyminiszter köszöntő irata is, melyet a mult évi egyleti gyűlésből hozzaintézett üdvözlő táviratra küldött. A miniszteri leiratot lelkesen megjelenezték. Sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés, hogy vármegyénk alispánja közbejött más körülmény folytán ez alkalommal a közgyűlésen nem jelenhetett meg. — Az egylet szabályrendelete is elfogadott, azonban a temetkezési-egylet ily szabályrendelete az idő rövidsége miatt a jövő közgyűlésre halasztott el. — Egy kirívó eset zavarta meg a közgyűlés menetét. — Ugyanis a megyei jegyzői kar egyik tagja az egyletről kiesinylőleg nyilatkozva bejelenté, hogy ő magát tagul nem tekinti. — A közgyűlés általános megbotránkozott ezen eljárás felett s határozatilag kimondotta, hogy az illető jegyzőt tagjai közül törli s vele solidaritást többé nem vállal. Ezek után a tisztikar választott meg. Elnök: Id. Földföldy Ottmár f.-vályi, főjegyző: Lovcsányi Béla jános, jegyző: Osváth Ráfael méh, pénztárnok: Szécsi Oszkár serkei jegyző lett. — A választás egyhangulag — szavazás nélkül — ejtetett meg. — Végül Parjesz Ignác a közgyűlés egyhangu helyeslése mellett üdvözölte Záhonyi János sajtógömöri jegyzőt 25 éves jegyzői jubileuma alkalmából. — Gyűlés végeztével a Tompa vendéglőben bankettre gyűltek össze a jegyzők s itt kedélyes hangulattal, — közbe több talpraesett felköszöntővel eltöltött pár órai együtt-mulátás után távozott minden jegyző, hogy az otthon félbe maradt munkáját folytassa. — y—r.

Városi épületek bérbeadása. A város tulajdonát tevő koresmak hat évi bérletre kiírt pályázat folyó hó 25-én lejárt. A legmagasabb ajánlatot az összes épületekre Frank Meyhert adta be, ki a „Három Rózsáért”, a furdóért, a szabadkai és a tamásfalvi gondúzó koresmáért, a „Három Rózsza” borbélyüzleteért és a városháza alatti pinceszé évenként összesen 13222 korona bérfizetést ajánlott fel. A bérlet 6 évre szól. Ajánlatot — Rischányi Gyula kivételével — a multkori vállalkozók is tettek ugyan, de ezek összegét jóval felülmulja a Francké, mely 822 koronával magasabb a multinál. Ez maga is 4932 korona többletet tesz ki a 6 év alatt. Az ajánlatok felett a folyó hó 31-én tartandó városi közgyűlés dönt.

Járásai számvevők. A m. kir. belügyminiszterium folyó évi 78000. szám alatti körrendeletével vármegyénk összes járásában folyó évi október hó 1-vel a járási számvevői intézményt életbe léptetvén, az ezen állásokra vonatkozó pályázati hirdetményt is közzé tette. Ugy értesülünk, hogy több mint 20 egyén adta be pályázati kérvényét vármegyénk főispánjához, mert a pályázati hirdetmény szerint a kervények a főispánnál voltak beadandók és a főispán terjeszti fel véleménye kíséretében illetékes helyére. Ezzel kapcsolatosan közöljük, hogy ezen intézménnyel egyidejűleg a hivatalos pénzeknek befizetési lapokkal és cheque-könyvvel való kezelése is életbe lép, a mi első időben sok munkát fog adni, később azonban a pénzkezelés egyszerűsítettnek ígérkezik. Ugyancsak jövőben az állampénztárakból, kir. adóhivatalokból a községek és feleknek utalványozott pénzeket vagy közvetlenül az érdekelteknek kell küldeni, vagy pedig a községi előljárással utján kell az illetőknek kézbesíteni, szóval a főszolgabírák közvetítése a kiutalványozott pénzek kézbesítésénél is feltétlenül mellőzendő lesz. A postatakarékpénztári befizetési lapok- és chequekkel a járásbeli főszolgabírákat a postaigazgatóság fogja ellátni s ez iránt, valamint a netán szükségelt utbaigazítások után közvetlenül oda kell fordulni.

Vizsga Kurinczon. F. hó 22-én tartották meg a m. kir. földműves iskola ez idei vizsgáját Kurinczon. A vizsga nem volt nyilvános, hanem szűk körben, az igazgatóság által felkért bizottság előtt ment végbe. A vizsgáló bizottság elnöke Lukács Géza vm. főjegyző, tagjai a magistratus részéről dr. Glauz Pál főjegyző és Győry Lajos mérnök voltak. — A növendékek vizsgája előtt a bizottság Csajda Ferencz tanítótól vette fel gazdasági szaktanítói vizsgáját, minek eredményeül a jelesen képzett ifju elnyerte egyhangulag kitűnő bizonyítványát. Ezután következett a növendékek vizsgája, melyet a két évfolyamnak együttes éneke, — az „Isten áll meg a magyart” — nyitott meg. Lukács Géza vizsgáló bizottsági elnök üdvözölte a tanári kart és a növendékeket, hangulatos szavakkal esetelvé a munkát és kötelességeket, melyek az életben a kilépő ifjakra várnak s intette őket, hogy szorgalmas munka által jó polgárai legyenek a hazának. — Az üdvözlő beszéd után kezdetét vette a vizsgálat két tanteremben felváltva, mely alkalommal az első évfolyam kiváló előmenetelt és szép sikert mutatott fel, sőt négy-öt növendék egyenesen meglepetést keltett öntudatos, intelligens gondolkodásával s feleletével. A második évfolyam valamivel gyöngébb eredménnyel, de szintén jó sikerrel végezte esztendőjét. A vizsga befejeztével Fekete Pál igazgató, a tanári testület élén bemutatta a felszereléseket, gazdasági épületeket, kerteket, méhészetet, szóval az iskola kiegészítő részeit a bizottságnak, a hol mindenütt pedáns rendszert, kicsinyességig menő gond volt tapasztalható. Mintaszerű a növendékek katonás viselkedése, hálótérmei, étkezői. Végeztül felvétellett a vizsgálati jegyzőkönyv, a minek lezárása után az igazgató házában vendégeül látta a bizottság tagjait és a tantestületet. A társaság a késő délutáni órákig együtt maradt, élvezvén az első esőt, mely a szomszagos földdel együtt a kedélyeket is felüdítette. — A tanulók száma az előirt 30 nál az idén 2-vel kevesebb volt, de mint halljuk, jövőre már eddig, nem számítván az első éveseket, 37 jelentkeztet, tanubizonyosságul az iskola kitűnő működésének.

Elmebeteg gyógyintézet Kassán. Vármegyénk intező köreinek figyelmét már régen felhívtuk arra, hogy a helybeli közkórházzal kapcsolatban egy nagyobb szabású elmebeteg gyógyintézet létesítése érdekében tegyenek lépéseket. A körházi igazgató főorvos és a megyei tiszti főorvos sokat fáradoztak is ez ügyben s dr. Löcherer Tamás igazgató terveket is dolgozott ki, azonban a minisztériumban ellenzésre talált az eszme. Pedig vármegyénkben is van állandóan 35—40 elmebeteg, kik elhelyezésre várnak. Most — mint olvassuk — a belügyminiszter értesítette Kassa városát, hogy a felvidéki elmebetegek befogadására alkalmas nagyszabású állami elmebeteg gyógyintézetet fog ott létesíteni.

Szinielőadás Várgedén. Folyó hó 21-én a várgedei műkedvelők szép sikerrel adták elő Zachariásné Kallós Ilona „A titok” című három felvonásos népszin-

művét. Az előadás általában véve igen tetszett. Pompásan alakítottak: Gönczi Zoltay Irénke, Kubinyi Agata és Gönczi Zoltay Margitka. Különösen kitűnt Gönczi Zoltay Irén biztos és tehetségre valló játékával és kellemes szép hangjával. Temperamentumos vőlegény volt Visnyay Manó s természetes komikával Rainer Károly is igen sikerülten alakította a vén molnár-legényt, sőt jóízű humoros coupléival sokszor kacajra fakasztotta a hallgató-ságot. Jól játszott még Szabó József g.-kiszaludi tanító és Ternóczky Pál is. — A sikerült szinielőadást táncz követte, mely csapongó jökedvben virradig tartott. A szinielőadás s a vidék intelligenciája is megjelent.

Városi közgyűlés. Városunk képviselőtestülete folyó hó 31-én délután közgyűlést tart, melynek fő tárgyai lesznek: a városi épületek bérbeadása, az iskolai alapvagyion felhasználása ügyében névszerinti szavazás, a helységnek törzskönyvezése stb.

Hitelegylet. „Létfeltétel az erők tömörülése” hangzatos jelszóval dr. Witt Sándor helybeli fiatal ügyvéd egy „Hitelegylet” létesítése érdekében mozgalmat indított. Az új intézményt szövetkezetszerű alapon akarnak létesíteni, legalább ilyesmit hámozunk ki a szombatra — 27 re — szóló összehívóból. Egy üzletész hetenkint egy koronával fizettetének be. — Ilyen koronás betétekkel — úgy tudjuk — már a gömörmegei takarékpénztár és hitelbank is megpróbálkozott, de némi érdeklődés csak az első időben mutatkozott iránta.

Kirándulások. Erdekes sport-hírt hallottunk e napokban. A közeli u. n. Szibokor tulajdonosa, Rónay I. körjegyző ötdömögával, köztük a bájos leányokkal: Kingával és Dalmával, mult héten hat napig tartó gyalog kirándulást tett a Tátrába. Murányon át Nagy-Rőczére mentek, aztán Vereskőről a Királyhegyre s úgy a Csorbaitóhoz. Hat napig tartott a kirándulás, mely után a sport edzett hívei hazatértek. — Dr. Dienes Gyula vármegyei tb. ügyész pedig f. hó 21-én 11 óra 30 perc alatt 156 kilométert téve kocsin ment Putnokról a Tátrába, hol 3 hétig fog tartózkodni.

Község névváltoztatás. A szomszédos Tamásfala község nevét megváltoztatják. A miniszterium kebelében lévő törzskönyvi bizottság megkeresése folytán a tamásfalvi községi képviselőtestület elhatározta, hogy a helység nevét Rima-Tamásira kéri változtatni. A balogi völgyben levő tamási község nevét pedig Balog-Tamásira fogják változtatni. — A Rimaszombat város tulajdonát tevő puszták és lakott helyek nevének törzskönyvezésével a városi képviselőtestület f. hó 31-én tartandó közgyűlésen foglalkozik.

Estély Tornallyán. Mult számunkban közöltük a Littkey-család műestélyének programját. Az estély várokozáson felül sikerült. A műsor minden számát órási tapssal fogadta a szép számú közönség.

Oláh Gyula. E jóképű, bánatos szívű muzikus itthon van. A roznyói furdóban töltötte a nyarat, a hol a közönség el volt ragadtatva játékától. Most vége a furdónek, vége a bandának is, mert Rimaszombatban nem tud élni. Szétment a bandája, s ujat nem tud szervezni, mert cigány nyelven nincsen kereset. Idegenben mindenütt csak dicsőséget szerzett városunknak e cigányfiu, tartsuk meg tehát magunknak és ne engedjük innen elköltözni.

Műkedvelői előadás. A tamásfalvi derék műkedvelők a nemes irányban munkálkodó Petőfi-egylet javára f. hó 20-án közkívánatra megismételték a „Czigány” előadását, mely minden tekintetben ismételtén jól sikerült.

Piszkos a Sajó vize. Az „Egyetértés” f. hó 26-ik számában panaszkodik valaki, hogy a horkai papírgyárból kieresztett szennyvíz annyira bepiszkolja a Sajó vizet, hogy sem ember, sem állat nem élvezheti, sőt az határozottan káros az egészségre, mert mérges anyagokat tartalmaznak. Ezen panaszt valasz nélkül nem hagyhatjuk, mert az alispán távollétében a vármegye főjegyzője már megtette az intézkedést és a Sajó vizét a vármegye főorvosa és a törvényhatósági főállatorvos által a helyszínen is, megvegyileg is megvizsgáltatta és a vizsgálat eredménye az lett, hogy az alacsony vízállás mellett piszkos ugyan a Sajó vize, de az mérges anyagot nem tartalmaz és a közönségnek nincsen mitől tartani.

Tenyészállatok telelése. A földmívelésügyi miniszter következő felhívást intézte a gazdasági egyesületekhez:

„A kedvezőtlen időjárás okozta takarmányhiány nagy veszélyvel fenyegeti az ország marhaállományát. Hogy a veszély mérve lehetőleg csökkentessék, kívánatos volna, hogy takarmányüzük vidékről legalább a tenyészállatok egy része oly helyekre szállítsassék, ahol méltányos feltételek mellett kitelelhető.

Ezen törekvésben számítok a gazdasági egyesületek támogatására s abban a reményben, hogy ezen irányban való közreműködését hazaifui kötelességének fogja tartani, felkérem, tegyen hozzá az iránt jelentést, hogy működése területén kik, hány darab marhát, mily feltétel mellett volnának hajlandók teletetésre átengedni, illetve elvállalni?

Kelt Budapesten, 1904. évi augusztus hó 9-én.
A miniszter helyett:
Makfalvay, államtitkár.”

Hivatkozással a földmívelésügyi miniszter fenti felhívására, felkérjük a gazdaközönséget, sziveskedjék szept. 15-éig bejelenteni, hogy ki hány darab marhát és mily feltételek mellett hajlandó teletetésre elvállalni vagy teletetésre kiadni.

Putnok, 1904. aug. hó 25.
Lakner László, gazd. egyes. titkár.

Nyilvános számadás. A tamásfalvi „Petőfi”-egylet által augusztus 14-én és 20-án tartott két műkedvelői előadásának bevétele volt . . . 303 kor. 91 fill. kiadása . . . 175 kor. 60 fill. maradványa . . . 137 kor. 27 fill. mely összeghez felülfizetéseikkel hozzájárultak: Farkas Ábrahám országgy. képviselő és Farkas Zoltán 10—10 kor., Lévai János 2 kor., Jávorszki László 1 kor. 60 fill., Matécska János 1 kor., Gees István 60 fillér, Bródi Miksa, Basa László, Karhut Pál, Tömösközi Gyula 40—40 fill., Andrik Pál, Rohák András, Begya András 20—20 fillérral. — A felülfizetőknek, valamint pártolóknak ez uton mond köszönetet a rendezőség.

Büvész-estély. Carmellini, az ismert büvész és gondolatolvasó f. hó 28-án este a „Három Rózsa” nagyteremben válogatott műsorral (vezetes büvész-estélyt rendez. Az általa felmutatott elismerő bizonyítványok és hírlapi közlemények elég garanciát nyújtanak, hogy a közönség jól fog mulatni mutatványain. A többi között az országos kaszinóban is tartott előadást és bámulatos ügyességével a közönséget elragadta.

Agarász-egyesületi gyűlés. A gömörmezei agarász egyesület második rendes évi közgyűlését szept. 8-án tartja meg Rimaszombatban. — E gyűlésen fogják megállapítani az idei agarászat helyét és idejét. A értekezlet az arvaszéki tanácsteremben lesz a vármegyeházán.

Szerencsétlenség. Orlaj-Töréken a kőbányában hétfőn, folyó hó 15-én a reggeli órákban Csuka Mihály 73 éves gazdát a saját vigyázatlansága folytán a fejtett kő maga alá temette s rögtön meghalt. A hullán törvényeséki boncolást végeztek.

Jótevényes eső. Több hónapi perzselő forróság és szárazság után f. hó 23-án városunkban és környékén jótevényes áztató eső esett. Utána a levegő egészen felfrissült s a növényzetet már is meglátszik a hatása.

A régi gimnázium-épület megvétele. A rimaszombati ev. ref. egyház f. hó 21-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a régi gimnázium épületet megvásárolja s erre 40.000 koronát felajánlott.

Zenitanítás. Hagelbauer György zenetanító növendékek oktatására vállalkozik mérsékelt díjazás mellett, s tudatja az érdeklődőkkel, hogy Nagyhid-utca 11. szám alatt lakik.

Véres verekedés volt f. hó 15-én Abafalán, hol *Krisztián József* egyik társával Szögédi József 28 éves emberrel összeszólkózott, mire Krisztián úgy fejtette egy fejszefokkal Szögédit, hogy ennek koponyája megrepedt s az erőteljes fiatal ember nyomban összeesett. A súlyosan sérültet beszállították a vármegyei kórházba.

Lövöldöző cipész legény. Murányban f. hó 22-én *Csapliczky Mária* 30 éves leány a cipésztől hazavitt egy pár cipőt s mire hazaért a lakásra, már ott találta Klebovits István cipész legényt, ki rövid szóvaltság után revolveréből a leányra lőtt. A golyó a leány szemét is sértette s arcába fúródott. Erre a legény megijedt s mikor látta, hogy a leány összeesik, maga felé fordította a revolvert s agyonlőtte magát. A leányt súlyos sérülésével a kórházba szállították.

Szerkesztői üzenet.

A osavargó. Jó tárgy, néhol ügyesen kidolgozva; de egy pár nyersen hagyott strófa miatt mellőznünk kellett. Hanem azért csak próbálkozzék tovább!

Szülők figyelmébe!

Gimnáziumi tanulókat — teljes ellátásra vagy a nélkül — elfogad **özv. Szabó Lászlóné** Rimaszombat, Szentpétery-utca.

Szülők figyelmébe!

Izraelita állami tisztviselőnél gimnáziumi tanulók teljes ellátásra felvétetnek. — **Czim a kiadóhivatalban.**

Kiadó bolt.

Rimaszombatban, az **Erzsébet-tér** legnagyobb forgalmu részén egy bolt — nagy kirakatablakokkal, — hozzá tartozó raktár-helyiségek és lakással **1905. év február hó 1-től** bérbe kiadó. — A feltételek iránt tudakozódni lehet: **idb. Gaskó János és társa** bórkereskedésében.

Árverési hirdetés.

Szab. Rimaszombat r. t. város tulajdonát képező, a tamásfali erdőlegelő területén található folyó évi

suska-termés

folyó évi szeptember hó 6-án d. u. 2 órakor a városbáza tanácstermében nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 500 korona. Bánatpénz a kikiáltási ár 10 %-ja.

A fenti határidőig zárt ajánlatok is beadhatók 10% bánatpénzzel felszerelve a polgármesteri hivatalnál. Rimaszombat, 1904. augusztus 26.

Dr. Kovács, polgármester.

Eladó búzaszalma.

261 kereszt búzaszalma eladó **Róth Lajosnál** Rimaszombatban.

Makk és gubics árverés.

Makk és gubics termésünket folyó évi szeptember hó 1-én délelőtt 10 órakor a meleghegyi szarvaskertben — zárt ajánlatokkal egybekötött — árverés útján fogjuk eladni. Az árverési feltételek az alólirt erdőhivatalnál tekinthetők meg.

Coburg hercegi erdőhivatal Meleghegyen.

Hirdetmény.

Fazekas-Zsaluzsány község bolt- és koresma-épülete mely áll két üzlethelyiségből, három szobából, három pinczéből stb., élénk üzleti forgalommal, folyó évi szeptember hó 29-ik napján délelőtt 10 órakor a községi bíró hazánál tartandó árverésen három évre bérbe fog adatni.

Árverési feltételek a bírónál megtudhatók.

1-3

Előljáróság.

Kiadó.

Rimaszombatban a **Ferenczy-utczában**, a gimnáziummal szemben levő új házban, 3 lakás és egy üzlethelyiség kiadó. Értekezhetni: **Tóth Béla** építészszel. 2-3

Hirdetmény.

Jolsva r. t. város tulajdonát képező „fürdői” „Zöldfa” és „Utolsó fillér” nevű italmérési helyiségek **1905 évi január hó 1-től** számítandó 3 évre **Jolsván, folyó évi szeptember hó 6-án** délelőtti 9 órakor a városházán megtartandó nyilvános árverés útján haszonbérbe adatnak.

Addig is a bérleti feltételek a polgármesteri hivatalnál megtudhatók.

Jolsván, 1904. évi augusztus hó 13. án.

2-2

Basilides, polgármester.

Ház-eladás.

Rimaszombat egyik legjobb forgalmi pontján: a **Ferenczy-utca 6. szám alatt** 515 □-öl területen épült két kőház: négy 3 szobás lakással; továbbá: a **Kmetty-utca 11. sz. alatti** kőház, egy 3 szobás felső és egy 2 szobás pinczelakással és melléképületeikkel alkalmi vétel következtében kedvező fizetési feltételek mellett örök áron eladó. Értekezhetni: **Benyó Béla,** tulajdonossal. 2-*

Hirdetmény.

5216. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **nyustyai takarékpénztár** csatlakozó végrehajtónak **Piljárík Pál** végrehajtást szenvedő elleni 379 korona s járuléka iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 144- és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Kokova községben fekvő s a kokovai 147. számú telekjegyzőkönyvben A. 5. 6. 7. sor. 3757. 4484. 4625. hrzi szám alatt felvett ingatlanokból és ezekhez tartozó erdő és legelő-iletményből a B. 3 alatti Piljárík Pál illető részre 150 korona;

a kokovai 578. számú telekjegyzőkönyvben A. 3 sor. 4576. hrzi szám alatt felvett Piljárík Pál ingatlanára 259 korona; és

a kokovai 1052. számú telekjegyzőkönyvben A. 1 sor. 262. 263. 264. hrzi szám alatt felvett ház, udvar, kertből álló Piljárík János, Piljárík Pál és Piljárík Mátyás ingatlanára 700 korona kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1904. évi szeptember hó 22-ik** napjának délelőtti 10 óráját Kokova községbe, a községbáza-hoz tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, azaz 700 koronát készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvényzikk 42-ik §-ában jelzett és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt Igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitva elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatóság 1904. évi augusztus hó 13-án.

Pongrácz, kir. tvszéki bíró.

Kiadó lakás.

Jánosi-utca 18. szám alatt egy 2 szobás lakás mellékhelyiségekkel **november 1-étől** bérbeadó, ugyanott **gimnázista fiúk lakásra** felfogadtatnak. Értekezni lehet:

Özv. Mindszenty Bertalannéval.

Üzlet egyesítés.

Alólírottak tisztelettel hozzuk Rimaszombat város és a vármegye nagyerdemű közönségének szíves tudomására, hogy a rég időtől fogva jó hírnévnek örvendő **Jakovetz Alajos** és **Csordás József-éle**

kőfaragó-műhelyt és sírkő-raktárt,

mely eddig külön-külön vezetett, — egyesítették és azt **mint közös üzletet: özv. Jakovetz Alajosné** felügyelete és vezetése mellett fogjuk fenntartani.

Ajánljuk ennél fogva szolgáltatásunkat úgy az építő-mester urak, valamint az építettő nagyközönségnek mindenféle kőfaragó- és szobrászati munkának kifogástalan és pontos elkészítésére.

Raktáron tartunk állandóan nagyobb mennyiségben különféle hazai és külföldi márvány- és gránitból készült mindenféle alaku és színű sírmeleket; készitünk sírkerítéseket előirt rajz szerint.

Főtörökvésünk oda fog irányulni, hogy a nye rendő bizalmat kiérdemeljük és megrendelőinket úgy a kifogástalan kivitel, mint áraink mérsékelt-ségénél fogva megtartsuk.

A n. é. közönség jóakaratu támogatását kérve maradtunk kiváló tisztelettel:

Rimaszombat, 1904. augusztus 15.

Özv. Jakovetz Alajosné,
Csordás József.

2-3

Hirdetmény.

4251. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Czink Lőrincz** végrehajtónak **Kis Gergely, Varga Károly** és **Cautri Mária** végrehajtást szenvedő elleni 176 korona s járuléka iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 144- és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Felső-Hangony községben fekvő s a felsőhangonyi 208. számú telekjegyzőkönyvben A. I. 1. 3-5. sor. 1488. 1496/1. 1497/1. 1509/1/a. hrzi szám alatt foglalt szántó-föld és erdőből a B. 25 alatti Kisgergely Károly Vargát 5232/130000-ed részben megillető jutalékra 120 korona; és a felsőhangonyi 39. számú telekjegyzőkönyvben A. I. 1-5. 22-25. sor. 204/1. 204/2. 819. 820. 821/2. 1220/1. 1220/2. 1220/3. 1235. hrzi szám alatt foglalt kert, rét és szántóföldből és urbéri erdőlegelő-iletményből a B. 17 alatti Csutor Mária férj. Kisgergely Károlynét 1/4 ed részben megillető jutalékra 642 korona kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1904. évi november hó 16-ik** napjának délelőtti 10 óráját Felsőhangony községbe, a községi bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 % át, azaz 12 korona és 64 korona 20 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-czikk 42-ik §-ában jelzett és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1904. évi június hó 27-én.

Pongrácz, kir. tvszéki bíró.

ISKOLAKÖNYVEK

ódon és új állapotban, — továbbá min-
denféle iskolai szerek kaphatók: —

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedésében Rimaszombat,
Deák Ferencz-utca 8. sz.

Ugyanott nyomtatványok, könyvkötések, diszes és egyszerű kivitelben elvállaltatnak.